

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 7

DOM
2022-11-30
Meddelad i Stockholm

Mål nr
28881-21

KLAGANDE
AA

Ombud: Joel Magnusson och Advokat Jesper Schönbeck

MOTPART
Finansinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT
Finansinspektionens beslut 2021-09-16, bilaga 1

SAKEN
Sanktionsavgift enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s
marknadsmisbruksförordning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet endast på så sätt att sanktionsavgiften
sätts ned till 300 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen beslutade den 16 september 2021 att AA ska betala en sanktionsavgift på 1 240 000 kr för underlåtenhet att inom föreskriven tid till Finansinspektionen anmäla en transaktion med aktier i Skanska AB. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

AA yrkar i första hand att det överklagade beslutet upphävs. Han var inte en person i ledande ställning enligt artikel 3.1.25 a) eller b) i Mar¹ och han har inte varit anmälningsskyldig. Om han anses vara en person i ledande ställning ska överträdelsen bedömas som ringa och/eller ursäktlig och Finansinspektionen ska avstå från ingripande av den anledningen. I vart fall yrkar han att sanktionsavgiften ska efterges i sin helhet eller åtminstone sättas ned i större omfattning än i HFD 2022 ref 23 där Högsta förvaltningsdomstolen satte ned den fysiska personens sanktionsavgift med cirka 82 procent.

Finansinspektionen medger att sanktionsavgiften sätts ned till 400 000 kr men anser att överklagandet ska avslås i övrigt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Utgångspunkter för bedömningen**

AA avyttrade den 18 september 2019 36 000 aktier i Skanska AB. Den 15 oktober anmälde han avyttringen till Finansinspektionen. Frågan i målet är om han, genom att anmäla avyttringen för sent, har åsidosatt sina skyldigheter enligt Mar och om Finansinspektionen därmed har haft fog för att påföra honom en sanktionsavgift.

¹ Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk.

Den fråga som förvaltningsrätten inledningsvis har att ta ställning till är om AA vid tidpunkten för avyttringen var anmälningsskyldig för avyttringen i enlighet med artikel 19 i Mar. För att så ska vara fallet krävs att han vid tidpunkten var att anse som en person i ledande ställning i Skanska AB. För det fall förvaltningsrätten bedömer att AA var anmälningsskyldig är nästa fråga huruvida AA har åsidosatt sina skyldigheter enligt Mar och om Finansinspektionen därför har haft fog för att ingripa mot honom och i så fall om den av Finansinspektionen beslutade sanktionsavgiften har varit proportionerlig.

Utöver det som redovisas i domen framgår tillämpliga bestämmelser av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Eftersom det är fråga om ett ingripande från det allmännas sida är det Finansinspektionen som har bevisbördan för att förutsättningarna att påföra sanktionsavgiften är uppfyllda (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 9 november 2016 i mål nr 315-16).

Var AA en person i ledande ställning?

Den fråga som förvaltningsrätten inledningsvis har att ta ställning till är om AA vid transaktionstidpunkten den 18 september 2019 var att bedöma som en person i ledande ställning enligt 3.1.25 i Mar och om han därmed var anmälningsskyldig för transaktionen.

Vad parterna för fram

AA gör gällande att han inte är att bedöma som en person i ledande ställning enligt 3.1.25 a) eller b) i Mar. Han anför bl.a. följande. Att ingå i Skanska AB:s koncernledning innebär inte att han var medlem i de organ

som avses 3.1.25 a). Det bör noteras att även om en person är registrerad som vice VD så innebär detta inte automatiskt att personen har regelbunden tillgång till insiderinformation som direkt eller indirekt rör detta företag och befogenhet att fatta ledningsbeslut som påverkar företagets framtida utveckling och affärsutsikter, vilket är förutsättningarna för att vara en person i ledande ställning. Som sådan ska en vice VD endast fungera som verkställande direktör om den verkställande direktören inte är tillgänglig. Vid tidpunkten för rapporten var han dessutom extern firmatecknare för Skanska AB. Han konstaterar att han inte hade någon individuell firmateckningsrätt för Skanska AB vid tidpunkten för rapporten, och därmed inte befogenhet att fatta ledningsbeslut som skulle kunna påverka Skanska AB:s framtida utveckling och affärsutsikter.

Syftet med en vice verkställande direktör är att han eller hon ska träda in i den verkställande direktörens ställe när den verkställande direktören inte är tillgänglig. Företagets ledningsorgan består således av styrelsen och verkställande direktören, exklusive vice VD såtillvida att den vice VD:n inte trätt in i den verkställande direktörens ställe. Han tillträdde aldrig befattningen som verkställande direktör och han kan därför inte anses vara en person i ledande ställning enligt artikel 3.1.25 a) i Mar.

När det gäller förutsättningarna 3.1.25 b) gav Skanska AB:s bolagsstyrning inte honom individuell befogenhet att fatta ledningsbeslut som påverkade Skanska AB:s framtida utveckling och affärsutsikter. Vidare måste varje persons förmåga att fatta ledningsbeslut som påverkar ett företags framtida utveckling och affärsutsikter beslutas mot bakgrund av varje enskilt företags storlek och beslutsprocesser. Hans roll i företaget var primärt att övervaka Skanska AB:s byggverksamhet i USA. Som medlem i koncernledningen agerade han kollektivt och inte individuellt och även om han helt klart hade en viktig roll i Skanska AB hade han inte ensam den individuella befogenheten att fatta ledningsbeslut som påverkade Skanska AB:s framtida utveckling och affärsutsikter och var därmed inte en person i ledande ställning.

Finansinspektionens argument är att Mar inte uppställer något krav på att en person i ledande ställning ska ha en individuell beslutanderätt i emittenten. Frågan är dock om han hade rätt att fatta beslut på ledningsnivå som påverkade Skanska AB:s framtida utveckling och affärsutsikter, inte huruvida han hade rätt att fatta beslut för Skanska AB:s räkning på egen hand. Som vice VD hade han ingen rätt att fatta ledningsbeslut som påverkade emittentens framtida utveckling och affärsutsikter eftersom han aldrig fick befogenhet att fatta ledningsbeslut som påverkade Skanska AB:s utveckling och affärsutsikter. Det bör också noteras att Skanska AB är ett stort företag och att möjligheten att påverka ett företags framtida utveckling och affärsutsikter minskar med storleken på företaget. Med hänsyn till det framförda kan han inte rimligen anses vara en person i ledande ställning eftersom han inte uppfyller rekvisiten i 3.1.25 b) i Mar.

Finansinspektionen anför bl.a. följande. Som framhållits i det överklagade beslutet ska definitionen i artikel 3.1.25 i Mar tolkas brett för att uppnå ändamålen med artikel 19 och Mar.

AA var vid tidpunkten för transaktionen vice VD i Skanska AB. En vice VD i ett svenskt aktiebolag är som utgångspunkt en person i ledande ställning enligt artikel 3.1.25 a) i Mar. Redan AA:s position som vice VD innebär att han vid transaktionstidpunkten var en person i ledande ställning i Skanska AB. Som vice VD i Skanska AB har han i vart fall varit en sådan ledande befattningshavare som avses i artikel 3.1.25 b) i Mar. I denna roll får han nämligen förutsättas ha haft sådan regelbunden tillgång till insiderinformation som direkt eller indirekt hänfört sig till Skanska AB och befogenhet att fatta beslut på ledningsnivå som påverkat företagets framtida utveckling och affärsutsikter. Även det förhållandet att AA vid den aktuella tidpunkten var medlem i Skanska AB:s koncernledningsgrupp och extern firmatecknare för bolaget talar för att kriterierna i led a) eller b) i den aktuella artikeln var uppfyllda. Ett stöd för denna bedömning är att AA

AA även var upptagen i Skanska AB:s förteckning över personer i ledande ställning (jfr artikel 19.5 i Mar). Ett annat stöd för att AA utgjort en ledande befattningshavare i Skanska AB vid den aktuella tidpunkten och således uppfyllde definitionen i artikel 3.1.25 b) i Mar är uppgifter i Skanska AB:s årsredovisning från år 2019. I denna benämns medlemmarna i koncernledningen som ”bolagets ledande befattningshavare”. Som antecknats i det överklagade beslutet framgår också av samma årsredovisning att det funnits flera informationskanaler till koncernledningen för väsentlig information i bolaget. Vad gäller AA s invändning om att han saknade befogenhet att självständigt fatta ledningsbeslut i Skanska AB kan det konstateras att artikel 3.1.25 i Mar inte uppställer något krav på att en person i ledande ställning ska ha en individuell beslutanderätt i emittenten. Det förhållandet att AA inte hade rätt att ensam teckna Skanska AB:s firma innebär inte heller att han inte är en person i ledande ställning. Finansinspektionen vidhåller mot den bakgrunden att AA har varit anmälningsskyldig för transaktionen.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar att AA den 15 oktober 2019 har anmält att han som vice VD är en person i ledande ställning i Skanska AB och att han den 18 september 2019 har avyttrat 36 000 aktier i Skanska AB á 191 kr.

Bedömningen av om en person är medlem i en emittents administrations-, lednings- eller kontrollorgan, och därmed omfattas av definitionen av personer i ledande ställning enligt artikel 3.1.25 a) i Mar, avgörs av nationella associationsrättsliga regler.² Frågan om AA vid tidpunkten för transaktionen var en person i ledande ställning i Skanska AB enligt artikel

² Se EU-domstolens avgöranden i bl.a. C-378/10 VALE Építési, EU:C:2012:440, C-210/06 Cartesio, EU:C:2008:723 samt C-81/87 Daily Mail and General Trust, EU:C:1988:456.

3.1.25 a) i Mar ska alltså besvaras med ledning av bestämmelserna i aktiebolagslagen (2005:551), ABL.

Bestämmelser om vice verkställande direktörer finns i 8 kap. ABL. Kapitlet har rubriken ”Bolagets ledning”. Av bestämmelserna framgår att styrelsen får utse en verkställande direktör och att den verkställande direktören bl.a. ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vidare får den verkställande direktören alltid företräda bolaget och teckna dess firma beträffande uppgifter som han skall sköta (8 kap. 27 och 29 §§ ABL). Om bolaget har en verkställande direktör, får styrelsen även utse en eller flera vice verkställande direktörer. Bestämmelserna i ABL om den verkställande direktören ska i tillämpliga delar gälla även en vice verkställande direktör (8 kap 28 § ABL).

En vice verkställande direktör är enbart en suppleant och har ingen särskild funktion i andra fall än då han träder in i den verkställande direktörens ställe. Härav följer även att de skyldigheter som åvilar den verkställande direktören övergår på den vice verkställande direktören först då denne går in som ersättare för den verkställande direktören, (prop. 1997/98:99 s 218).

Enligt förvaltningsrätten finns det starka skäl som talar för att en person som har ställning som vice VD också är en person i ledande ställning. En vice VD är visserligen enbart en suppleant till den ordinarie verkställande direktören, men har samma befogenhet och behörighet som den ordinarie verkställande direktören när han eller hon träder i dennes ställe. Vidare sorterar bestämmelser om vice VD in under ABL:s kapitel om bolagets ledning. Placeringen av bestämmelserna talar enligt förvaltningsrätten för att en vice VD enligt svenska associationsrättsliga regler är att anse som en del av ett bolags ledning.

Utöver att vara vice VD har AA varit upptagen i Skanska AB:s förteckning över personer i ledande ställning enligt artikel 19.5 Mar.

Förvaltningsrätten instämmer i Finansinspektionens bedömning att det tyder på att Skanska AB hade gjort bedömningen att han var en person i ledande ställning i den mening som avses i Mar. Även om han inte hade någon individuell firmateckningsrätt, hade han firmateckningsrätt i förening med annan person med sådan rätt. Han har därmed haft befogenhet att fatta beslut som talar för att han var en person i ledande ställning. Han har därutöver varit medlem i bolagets koncernledningsgrupp, vilket även det är en omständighet som talar för att han var en person i ledande ställning.

Förvaltningsrätten anser sammantaget att omständigheterna i målet visar att AA vid tidpunkten för avyttringen var en person i ledande ställning. Det innebär att han var skyldig att anmäla avyttringen av aktier till Finansinspektionen utan dröjsmål och senast tre affärsdagar efter det datum som transaktionen ägde rum.

Finns det skäl för ingripande?

Nästa fråga som förvaltningsrätten ska ta ställning till är om det med stöd av 5 kap. 17 § lag (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning, KompL, finns skäl att avstå från ingripande.

Vad parterna för fram

AA anför i huvudsak följande. Överträdelsen ska bedömas som ringa och/eller ursäktlig enligt 5 kap. 17 § p. 1 KompL och därmed ska förvaltningsrätten häva det överklagade beslutet eftersom en ringa eller ursäktlig överträdelse medför att Finansinspektionen får avstå från att ingripa.

Av förarbetena framgår att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. Enligt Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) kan transaktionens värde vara relevant för att avgöra om överträdelsen ska

anses bagatellartad. I HFD 2019 ref. 72 hade klaganden genomfört en aktielåntransaktion till ett värde av drygt 11 miljoner kronor avseende 800 000 aktier i ett börsbolag med ett börsvärde om cirka 118 miljoner kronor per transaktionsdatum. Således uppgick transaktionen till cirka 9,3 procent av bolagets börsvärde. HFD ansåg att transaktionen var av ett "förhållandevis stort belopp". I jämförelse, sålde han 36 000 aktier av emittentens 419 903 072 aktier och värdet på hans transaktion var 6 876 000 kronor i förhållande till Skanska AB:s börsvärde på 80 201 486 752 kronor per transaktionsdatum. Därmed uppgick hans transaktion till 0,0085 procent av Skanska AB:s börsvärde, ett belopp som är 1 100 gånger mindre än i 2019 års fall. Han anser att det är rimligt att Skanska AB:s börsvärde beaktas vid bedömningen av huruvida transaktionen ska anses vara liten eller stor. I HFD 2019 ref. 72 uppgav nämligen HFD att transaktionen var "förhållandevis" stor. Med en rent språklig tolkning är det därför rimligt att tolka HFD:s uttalande som att transaktionsvärdet ska sättas i relation till något, såsom emittentens börsvärde. Med hänsyn till det anförda bör hans transaktion anses vara av ett relativt litet belopp. Även utan hänsyn tagen till Skanska AB:s börsvärde vid bedömning av huruvida transaktionen ska anses liten eller stor, bör hans transaktion anses liten eftersom hans transaktion uppgick till 6,876 miljoner kronor medan klagandens transaktion i målet från 2019 uppgick till 11 miljoner kronor. Med stöd i det anförda bör hans transaktion betraktas som liten och därför ska överträdelsen anses vara bagatellartad och sålunda ringa.

Av förarbetena till KompL framgår att en överträdelse kan anses ursäktlig om överträdelsen har begåtts av förbiseende. Vid bedömningen av huruvida den eventuella överträdelsen är ursäktlig bör hans medborgarskap och bosättningsort beaktas. Han är amerikansk medborgare och bor i USA. Med hänsyn till att han inte ens är medborgare inom EU, för vilken MAR gäller, är det uppenbart att ordet "förbiseende" ska ges en rent språklig tolkning som medför att okunnighet om reglerna kan inrymma ordet förbiseende. En person med medborgarskap utanför EU kan inte rimligen förväntas ha kännedom om

detaljerade rapporteringsskyldigheter inom EU. Dessutom rapporterade han transaktionen så snart han blev medveten om bestämmelserna. Med hänsyn till det anförda ska hans eventuella överträdelse anses vara ursäktlig och Finansinspektionen bör därför avstå från att ingripa.

Finansinspektionen för fram att överträdelsen varken kan anses som ringa eller ursäktlig. Kammarrätten har i mål nr 3984-19 uttalat att den omständigheten att någon är okunnig om reglerna inte medför att en sen eller utebliven anmälan är ursäktlig, eftersom det inte vore i linje med lagstiftningens syfte. Det som AA anför om att han inte har känt till anmälningsskyldigheten innebär därför inte att det finns skäl att avstå från ingripande. AA har inte heller gjort en sådan självrättelse som kan medföra att det finns skäl att avstå från ingripande. Det finns inte heller några särskilda skäl i övrigt för att avstå från ingripande.

Förvaltningsrättens bedömning

Finansinspektionen får avstå från att ingripa mot en överträdelse bl.a. om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, se 5 kap. 17 § KompL.

Av förarbetena till kompletteringslagen framgår att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. En överträdelse bör vidare kunna vara ursäktlig om det t.ex. är uppenbart att överträdelsen har skett av förbiseende (prop. 2016/17:22 s. 391 f.).

Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att det, mot bakgrund av förordningens syfte och då anmälan enligt artikel 19.1 ska göras utan dröjsmål och senast tre affärsdagar efter det datum som transaktionen gjordes, finns skäl för en restriktiv tillämpning av undantagsbestämmelserna i 5 kap. 17 § KompL (HFD 2019 ref. 72 och HFD 2022 ref. 23).

Förvaltningsrätten konstaterar att AA har rapporterat avyttringen av aktier, som skedde den 18 september 2019, först den 15 oktober. Det innebär att han har rapporterat transaktionen mer än tre veckor senare än vad han har varit skyldig att göra enligt artikel 19.1 i Mar. Frågan är om det ändå finns skäl att avstå från ingripande på grund av att överträdelsen har varit ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl.

I artikel 19.8 i Mar anges ett tröskelvärde på 5000 euro. Tröskelvärdet är tillämpligt för att en person i ledande ställning ska bli anmälningsskyldig för en transaktion enligt 19.1 i Mar. Värdet på den transaktion som AA varit anmälningspliktig för uppgick till drygt 6,8 miljoner kronor. Transaktionen har alltså med stor marginal överskridit tröskelvärdet och förvaltningsrätten anser redan mot den bakgrunden att det inte kan anses vara fråga om en bagatellartad överträdelse. Det som AA har fört fram om att det är fråga om ett förhållandevis litet belopp i förhållande till Skanska AB:s storlek ändrar inte den bedömningen. Överträdelsen är därför inte att betrakta som ringa.

Det är AA:s ansvar, i egenskap av person i ledande ställning, att känna till och följa de regler som gäller enligt Mar. Överträdelser enligt Mar ställer inte något krav på subjektiva rekvisit, utan bestämmelserna är huvudsakligen konstruerade utifrån strikt ansvar (prop. 2016/17:22 s. 101). Vidare vore det inte i linje med lagstiftningens syfte att okunnighet om reglerna skulle kunna leda till att en överträdelse är att anse som ursäktlig (jfr. Kammarrätten i Stockholms dom den 30 juni 2020 i mål nr 3984-19). Det som AA har fört fram om att han var okunnig om gällande regler medför därför inte att överträdelsen har varit ursäktlig.

Förvaltningsrätten anser mot den bakgrunden att det inte finns skäl att avstå från ingripande.

Sanktionsavgiftens storlek

Förvaltningsrätten har därmed att ta ställning till om sanktionsavgiften bör sättas ned.

Vad parterna för fram

AA anför bl.a. följande. Sanktionsavgiften ska efterges i sin helhet eller sättas ned. Den beslutade sanktionsavgiften är oproportionerlig med hänsyn till vad som framgår i förarbetena till KompL, grundläggande EU-rättsliga principer samt vad som framgår av rättspraxis. Dessutom har han samarbetat med Finansinspektionen i den utsträckning som är möjlig, utan att behöva belasta sig själv vilket skulle vara en överträdelse av hans rättigheter i artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, EKMR. Samarbetet ska därför bedömas vara av väsentlig betydelse vilket medför att sanktionsavgiften ska sättas ned. Därutöver har hans sena anmälan till insynsregistret inte medfört några konkreta eller potentiella effekter på det finansiella systemet vilket är omständigheter som talar i förmildrande riktning vid bedömning av sanktionsavgiftens storlek och det finns därför ytterligare anledning att sätta ned sanktionsavgiften.

Han ifrågasätter inte HFD:s uttalande om att en överträdelses effekter kan klinga av med tiden. Däremot anser han att Finansinspektionen har tagit denna del av HFD:s domskäl ur sitt sammanhang och att uttalandet måste läsas tillsammans med övriga domskäl och inte minst i ljuset av Finansinspektionens konstruktion av dess schablonmodell. HFD anger att Finansinspektionens schablonmodell medför att progressionen i avgifternas storlek blir avsevärd i situationer där det är fråga om höga belopp och längre tider (HFD 2022 ref 23 p. 44). Att HFD därefter konstaterar att konstruktionen av schablonmodellen inte tar hänsyn till att en överträdelses effekter klingar av med tiden ska inte

tolkas som att längre förseningar ska premieras med lägre sanktionsavgifter. Det kan inte rimligen vara HFD:s avsikt att personer som väntar med att rätta till sitt misstag, tillika medvetet förlänger överträdelsens varaktighet, ska åläggas lägre sanktionsavgifter än personer som vidtar åtgärder så fort de upptäcker sitt misstag.

Hans överträdelse har varat betydligt kortare än tiden som överträdelsen pågick i HFD 2022 ref 23 där förseningen uppgick till tre månader. Vad gäller överträdelsens allvar i övrigt ska bland annat potentiella och konkreta effekter på det finansiella systemet beaktas och enligt HFD är storleken på transaktionen något som då behöver vägas in (HFD 2022 ref 23 p. 43). I det målet var det totala transaktionsbeloppet 48 miljoner kronor, 24 miljoner kronor vardera för den fysiska personen och hans helägda bolag. Hans transaktion uppgick emellertid enbart till 6 857 450 kronor. I HFD 2022 ref 23 sattes sanktionsavgiften ned med cirka 82 procent för den fysiska personen.

Finansinspektionen medger en nedsättning av sanktionsavgiften med hänsyn till Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2022 ref. 23.

Finansinspektionen anser däremot att det inte finns skäl för en lika kraftig nedsättning i det här fallet, utan bedömer att en proportionerlig och väl avvägd sanktionsavgift i detta fall uppgår till 400 000 kr. Finansinspektionen för bl.a. fram att hänsyn ska tas till hur länge en överträdelse har pågått, men att effekten av förseningens längds planar ut allteftersom tiden går. AA

s försening har pågått i tre veckor. Effekterna av en sådan försening kan inte anses ha klingat av i samma omfattning som i det ärende som prövades av HFD, där förseningen uppgick till tre månader. Vidare finns det skäl att beakta lagstiftarens uttalanden om att sanktionsavgifter ska ha en avskräckande effekt. Finansinspektionen redogör för den tidigare gällande lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument och för de avgiftsnivåer som tillämpades med stöd av den lagstiftningen. Den särskilda avgiften skulle då bestämmas till 10 procent av transaktionsbeloppet och till ett

belopp om högst 350 000 kr. Eftersom avsikten med sanktionsreglerna i Mar var att avgifterna generellt sett skulle höjas kan Högsta förvaltningsdomstolens dom inte medföra att sanktionsavgiften för en överträdelse av artikel 19 i Mar bestäms till ett belopp som närmar sig avgiftsnivån enligt tidigare reglering.

Förvaltningsrättens bedömning

Vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek, ska Finansinspektionen ta särskild hänsyn till bl.a. överträdelsens allvar och varaktighet, konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar (se 5 kap. 15 och 18 §§ KompL). Det ska ske en sammanvägd bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet. De omständigheter som anges i lagtexten är exemplifierande och utgör inte hinder för att ta hänsyn till andra omständigheter (se prop. 2016/17:22 s. 390).

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2022 ref. 23 uttalat att det i många fall kan vara motiverat att utgå från schablonbeloppen enligt Finansinspektionens riktlinjer. Dessa måste emellertid frångås om utfallet i det enskilda fallet inte framstår som proportionerligt. Omständigheterna i Högsta förvaltningsdomstolens mål var i stora drag följande. En fysisk person i ledande ställning i ett marknadsnoterat bolag hade avyttrat aktier i bolaget till ett värde av ca 24 miljoner kr. Han hade anmält transaktionerna till Finansinspektionen mer än tre månader för sent. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att det rörde sig om allvarliga överträdelser, men att omständigheterna i det enskilda fallet talade för att sätta ned sanktionsavgiften från knappt 2,8 miljoner kr till 500 000 kr. Högsta förvaltningsdomstolen beaktade vid den bedömningen bl.a. att det inte hade kommit fram att det uppstått några konkreta effekter på det finansiella systemet till följd av transaktionen samt att det inte uppkommit några skador för tredje man eller marknaden. Överträdelserna var orsakade av okunskap och utan avsikt att undanhålla information från

marknaden. Vidare hade det inte kommit fram att någon hade gjort någon vinst till följd av de försenade anmälningarna.

Förvaltningsrätten konstaterar att det är den anmälningsskyldiges ansvar att känna till de regler som gäller för anmälan och se till att en korrekt anmälan görs i tid. Den överträdelse som AA gjort sig skyldig till måste i sig anses allvarlig. Genom att anmälan inte har skett på rätt sätt har aktieägare och marknadens aktörer inte fått tillgång till fullständig och korrekt information i det register där sådan information ska finnas.

Förvaltningsrätten anser emellertid att det finns flera likheter vad gäller de omständigheter som förelåg i Högsta förvaltningsdomstolens mål, som talade för en sänkning av sanktionsavgiften, och omständigheterna i det nu aktuella fallet. Det har t.ex. inte kommit fram något i målet som tyder på att det har uppstått några konkreta effekter på det finansiella systemet till följd av AA s transaktion och det har inte gjorts gällande att det har uppkommit några skador för tredje man eller marknaden. Vidare har det inte kommit fram något annat än att överträdelsen har varit orsakad av okunskap och utan någon avsikt att undanhålla information från marknaden. Det har inte framkommit något som tyder på att AA eller någon annan har gjort någon vinst till följd av den försenade anmälingen.

Förvaltningsrätten anser mot den bakgrunden att det finns skäl att sätta ned sanktionsavgiften. Transaktionen som är föremål för prövning har uppgått till ett belopp om ca 6,8 miljoner kr och förseningen har pågått i ca tre veckor. Det rör sig med andra ord om ett markant lägre belopp och en kortare tid än vad som var fallet i HFD:s avgörande i HFD 2022 ref. 23. Förvaltningsrätten anser att det talar för att en större sänkning än den av Finansinspektionen medgivna är motiverad. Enligt förvaltningsrätten är en proportionerlig sanktionsavgift i det nu aktuella fallet 300 000 kr. Det som Finansinspektionen har fört fram om

att sanktionsavgifter inte ska närma sig avgiftsnivån enligt tidigare gällande reglering ändrar inte den bedömningen.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att AA vid tidpunkten för den aktuella transaktionen var en person i ledande ställning i Skanska AB och att han därför var anmälningsskyldig för transaktionen. Genom att anmäla transaktionen till Finansinspektionen för sent har haft åsidosatt sina skyldigheter enligt Mar och det har därför funnits skäl att ingripa mot honom. Förvaltningsrätten anser emellertid att den av Finansinspektionen beslutade sanktionsavgiften är oproportionerligt hög. Vid en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter anser förvaltningsrätten att avgiften för AA ska fastställas till 300 000 kr.

Överklagandet ska mot den bakgrunden bifallas på så sätt att sanktionsavgiften sätts ned till 300 000 kr. I övriga delar ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Karin Königsson

Rådman

Nämndemännen Lars-Erik Alversjö, Birgitta Guntsch och Annicka Hörnsten Blommé har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsfiskalen Elsa Hörling har varit föredragande.